

KEMIKALIER I VARDAGEN

Lösningar för minskad exponering
av farliga ämnen

SVERIGES
KONSUMENTER

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FARLIGA ÄMNEN UR ETT KONSUMENTPERSPEKTIV	4
Vad tycker konsumenterna?	
Arbetet för en giftfri miljö	
SAMLAD EXPONERING OCH COCKTAILEFFEKTER	5
TILLSYN OCH MARKNADSKONTROLL	6
VÅRA GRUNDPRINCIPER	7
DEN EUROPEISKA KEMIKALIELAGSTIFTNINGEN	8
HORMONSTÖRANDE ÄMNEN HOTAR VÅR FRAMTID	10
LIVSMEDEL OCH FÖRPACKNINGAR	11
NANOPARTIKLAR	12
VÅRA SAMLADE LÖSNINGAR	13
Våra grundprinciper	13
Lösningar för Reach	14
Lösningar för hormonstörande ämnen	14
Lösningar livsmedelsproduktion och förpackningar	14
Lösningar nanopartiklar	14

FARLIGA ÄMNEN UR ETT KONSUMENTPERSPEKTIV

Kemikalier finns runt omkring oss, överallt, hela tiden. I kläderna, möblerna, tvättmedlet, väggarna, leksakerna och maten. Vissa är nödvändiga, andra onödiga. Vissa är farliga, andra ofarliga. Skadligheten är normalt beroende av mängden vi exponeras för. För konsumenten är det svårt och ibland omöjligt att ha koll på vad produkterna vi köper innehåller och riskerna med de produkter vi använder. Det är orimligt att lägga ansvaret för en giftfri miljö på marknadens parter genom företags självreglering eller konsumentens valmöjligheter. Konsumenter och miljö måste skyddas från farliga ämnen genom en förstärkt och moderniserad kemikalielagstiftning.

VAD TYCKER KONSUMENTERNA?

Konsumenter är oroad över hur farliga ämnen i konsumentprodukter påverkar hälsan och miljön¹. Samtidigt vill många undvika produkter vars kemikalier har testas på levande djur. För att kunna göra ett informerat val krävs tillgång till information om innehåll vid själva köptillfället, något som konsumenter efterfrågar². Det är idag omöjligt eftersom de flesta konsumentprodukter saknar fullständig innehållsförteckning och i synnerhet information om potentiellt farliga ämnen. Införandet av obligatorisk fullständig innehållsförteckning ökar transparensen, men får aldrig ersätta hårdare krav på förbud, reduktion eller utfasning av farliga ämnen. En effektiv tillsyn är nödvändig för att upprätthålla följsamhet till reglerna och korrekt information om innehåll.

ARBETET FÖR EN GIFTFRI MILJÖ

Många farliga ämnen är långlivade och ackumuleras i miljön, anrikas i våra jordar, sprids med våra vattendrag och återfinns i maten vi äter, samtidigt som luftföroreningar färdas med vinden. Därför krävs åtgärder på lokal, nationell och global nivå.

Det svenska miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö³ har direkta kopplingar till åtta av de 17 globala målen i Agenda 2030⁴. Men det räcker inte, vi måste intensifiera och prioritera arbetet innan det är för sent. Den internationella kemikaliestrategin SAICM⁵, vars mål är en säker hantering av kemikalier under hela livscykeln, löper ut 2020 och det finns ännu ingen ny uppdaterad strategi.

Vi måste ställa om till en hållbar cirkulär ekonomi genom produkter med längre livstid, större tjänsteinnehåll och med cirkulära resursflöden. Det gynnar såväl konsumenter som producenter och vår planet. Men en cirkulär ekonomi skapar också utmaningar för konsumenters säkerhet och miljön. När återbruk är norm, och materialåtervinningen ökar, är det ännu viktigare att materialen som ingår i dessa flöden är giftfria.

FÖRSIKTIGHETSPRINCIPEN -ATT TA DET SÄKRA FÖRE DET OSÄKRA

Försiktighetsprincipen är ett förhållningssätt som innebär att vi bör agera försiktigt i lägen när vetenskapliga bevis saknas eller är ofullständiga.

Principen nämns i flera internationella miljökonventioner och regelverk, och är en central princip i Sveriges miljöbalk. När det gäller kemikalier kan det till exempel handla om att förbjuda ett misstänkt farligt ämne trots att det saknas fullständiga vetenskapliga bevis på att det är skadligt. Att ta det säkra före det osäkra helt enkelt.

1 Special Eurobarometer 456 "Chemical Safety", European Commission 2017.

2 <https://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/regeringsuppdrag/2018/butiksundersokning-20190122.pdf>

3 <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Sveriges-miljomal/Miljokvalitetsmalen/Giftfri-miljo/>

4 <https://www.kemi.se/global/planscher/sa-bidrar-arbetet-for-giftfri-miljo-till-fns-hallbarhetsmal.pdf>

5 <http://www.saicm.org/>

SAMLAD EXPONERING OCH COCKTAILEFFEKTER

Det är den sammanlagda exponeringen av alla skadliga ämnen som hotar människors hälsa och förgiftar vår miljö. Därför är det viktigt att få bort så många oönskade ämnen som möjligt runt omkring oss genom att förbjuda och ersätta dessa med säkrare alternativ.

Forskningen visar dessutom att de kombinationseffekter som kan uppstå, som även kallas cocktaileffekter, både ökar riskerna för negativa effekter och ger större skador än vad vi tidigare trott⁶. Cocktaileffekter innebär att olika ämnen som enskilt inte utgör någon väsentlig risk i kombination med varandra kan bli farliga. Det finns idag indikationer på att dessa kombinationseffekter kan ha förödande konsekvenser för människor och miljö. Det måste vi ta på allvar. I dagens lagstiftning riskbedöms farliga ämnen i regel var för sig, trots att vi enligt Kemikalieinspektionens bedömning omöjligt kan veta hur vi påverkas av mixen av olika ämnen som vi utsätts för i vår vardag⁷.

Ett exempel där vi utsätts för stor kemikalieexponering är bostaden. Att kunna bo i sitt hem utan att vara orolig för att få i sig farliga ämnen borde vara en självklarhet. Forskning har dock visat att byggprodukter kan sprida ämnen i inomhusmiljön som kan orsaka cancer, allergier, försämrad fertilitet och fosterskador⁸.

Exempel på ämnesgrupper som bör förbjudas i konsumentprodukter för att minska vår exponering för farliga ämnen:

- biocider (särskilt i konsumenttextilier)
- högfluorerade ämnen (PFAS)
- hormonstörande ämnen och cancerframkallande ämnen

De produktgrupper som särskilt känsliga konsumentgrupper, t ex barn och gravida, kommer i kontakt med bör prioriteras. Den statliga utredningen om SOU 2019:45 föreslog att gränsvärden för samtliga ämnen bör minskas till en tiondel av nuvärdet. Detta skulle vara ett effektivt sätt att minska riskerna för blandningarnas okända, men eventuellt skadliga konsekvenser.

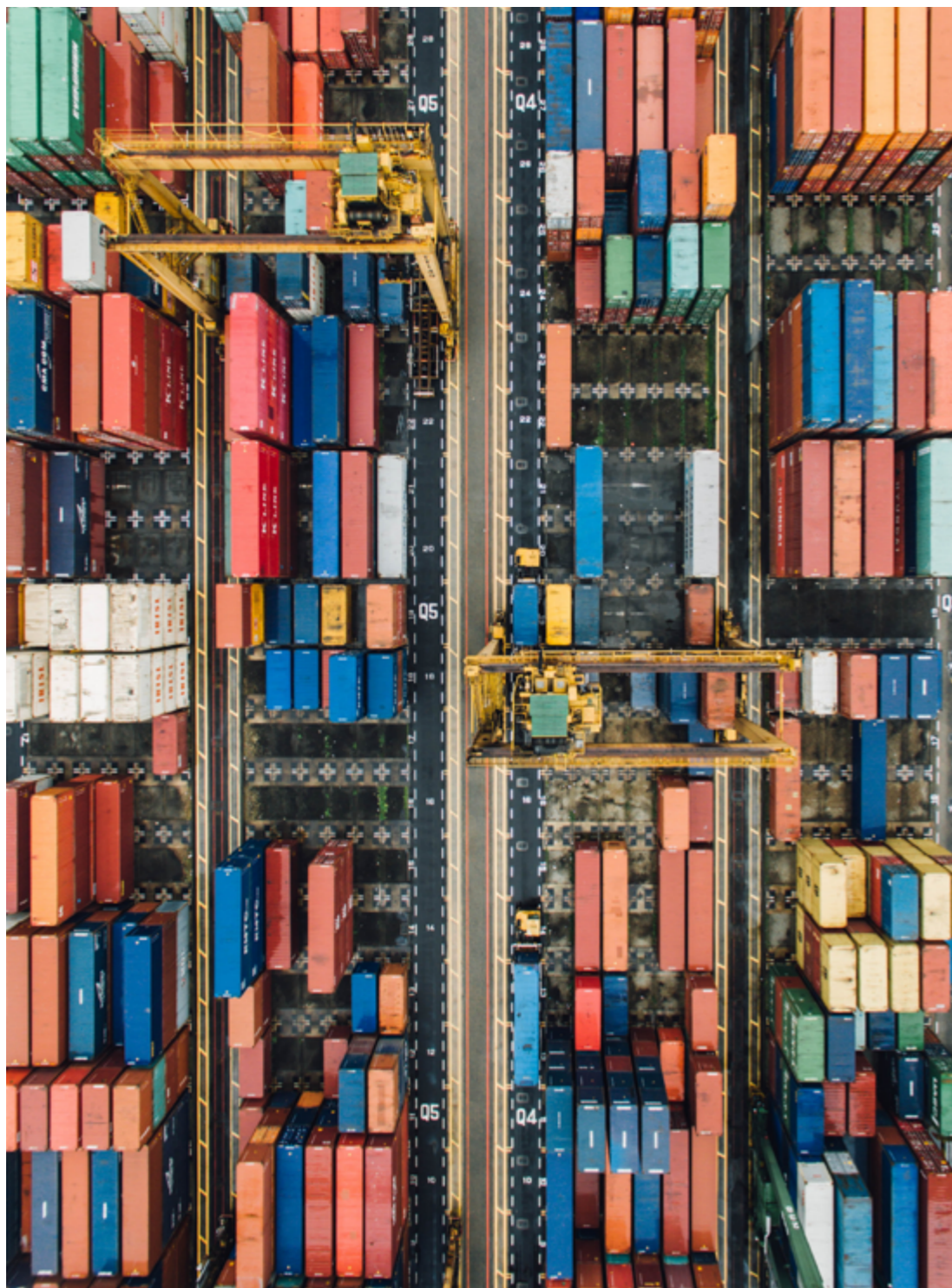
6 <https://edcmixrisk.ki.se/wp-content/uploads/sites/34/2019/03/Policy-Brief-EDC-MixRisk-PRINTED-190322.pdf>

7 <https://www.kemi.se/kemiska-amnen-och-material/kombinationseffekter>

8 <https://www.kemi.se/global/rapporter/2015/rapport-8-15-halsoskadliga-kemiska-amnen-i-byggprodukter.pdf>

TILLSYN OCH MARKNADSKONTROLL

Trots befintlig kemikalielagstiftning nås vi med jämna mellanrum av larmrapporter som avslöjar att förbjudna ämnen har hittats i konsumentprodukter, mat och miljö. Att ha en kemikalielagstiftning på plats är alltså inte tillräckligt. Tillsyn och marknadskontroll måste säkerställa att lagstiftningen efterlevs. E-handelns snabba ökning ställer dessutom nya krav på tillsynen, inte minst gäller det handel via e-handelsplattformar.

VÅRA GRUNDPRINCIPER

1. Kemikalielagstiftning ska alltid baseras på vetenskap, men i de fall osäkerhet råder ska försiktighetsprincipen tillämpas. Samtliga tillåtna gränsvärden bör minskas till en tiondel av nuvärdet, såsom föreslås i SOU 2019:45.
2. Företagen och handeln måste ta ett större ansvar för att tillhandahålla tillräckliga bevis för ämnens säkerhet.
3. Undersökningar av ämnens potentiella effekter på människor ska företrädesvis göras med tester utan djurförsök. Konsumenter ska ges tydlig information i det fall djurtester använts vid framtagandet av produkten.
4. Reglerna för återvunnet material ska motsvara de regler som finns för innehåll av farliga ämnen i nyproducerat material.
5. Riskbedömningar ska göras för hela ämnesgrupper för att minska risken för att ett farligt ämne byts ut mot ett liknande skadligt substitution.
6. Riskbedömning av kemikalieblandningar ska göras med vedertagna metoder, och anslagen till forskning om cocktaileffekter och hur man bäst minskar dessa ska utökas.
7. Regelverken kring byggmaterial måste skärpas så att hälsoskadliga ämnen inte byggs in i våra bostäder.
8. Biocider i kläder, högfluorerade ämnen (PFAS), hormonstörande ämnen och cancerframkallande ämnen i konsumentprodukter måste förbjudas.
9. När ett ämne har identifierats eller misstänks vara farligt i en specifik produktgrupp bör försiktighetsprincipen användas och gälla samtliga produkter som är riktade till den målgruppen eller det användningsområdet.
10. Avsätt mer resurser och ge nödvändiga befogenheter för att möjliggöra en effektiv och förebyggande kemikaliekontroll. Samarbetet med Tullverket bör intensifieras liksom samarbetet mellan tillsynsmyndigheter inom och utanför EU.

DEN EUROPEISKA KEMIKALIELAGSTIFTNINGEN

EU:s kemikalielagstiftning Reach är världens striktaste. Men det är inte tillräckligt. Reach behöver effektiviseras. Av de 10 000-tals kemikalier som konsumenterna kommer i kontakt med är det ungefär 70 stycken som finns med på listan för begränsad användning. Ytterligare drygt 200 stycken står med på Reach:s kandidatförteckning eftersom de identifierats som särskilt farliga och är kandidater för framtida begränsning. Det innebär att det finns en stor mängd ämnen runt omkring oss som varken är riskbedömda eller reglerade. Även om det finns indikationer på att ämnen är hälso- och/eller miljöfarliga kan det ta flera år innan de omfattas av EU:s kemikalielagstiftning. Det är fallet för exempelvis hormonstörande ämnen och biocider. Därför tvingas vi förlita oss på frivilliga åtaganden och specifik nationell lagstiftning fram till att ämnens farlighet behandlats i Reach.

Ett vägledande exempel är den oberoende organisationen ChemSec⁹ som ger ut den mer omfattande SIN-listan som underlättar för företag att ställa om från skadliga ämnen till säkra alternativ.

För de ämnen som står med på Reach:s kandidatförteckning har företag en skyldighet att informera konsumenten, men bara i de fall då vikten av det särskilt farliga ämnet överstiger 0,1 procent av varan (exempelvis soffan, tröjan eller bilbarnstolen). Registreringskrav gäller enbart för företag som importerar 1 ton eller mer av ett särskilt farligt ämne. Det resulterar i att stora volymer av farliga ämnen kan cirkulera fritt på marknaden och utsätta människor, djur och miljön för allvarlig skada.

REACH OCH RÄTTEN ATT VETA

Konsumenters rätt till information om innehåll av särskilt farliga ämnen i varor regleras i Reach-förordningens artikel 33. Konsumenterna är hänvisade till att själva ta reda på olika varors kemikalieinnehåll genom att fråga det säljande företaget. Inom 45 dagar ska konsumenten få svar på om varan innehåller ett ämne från kandidatförteckningen i koncentrationer över 0,1 viktprocent.

Ur ett konsumentperspektiv har lagstiftningen många brister. Det är inte rimligt att behöva vänta i upp till 45 dagar på att eventuellt få svar. För en enskild konsument innebär det även en stor barriär att själv behöva ta kontakt med företaget, för att få reda på information som konsumenter faktiskt har rätt till. Det gör informationen svårtillgänglig och utestänger många konsumentgrupper.

- 11. Effektivisera och modernisera Reach-förordningen genom gruppvis riskbedömning och reglering av farliga ämnen som även tar hänsyn till cocktaileffekter.
- 12. Företag bör utgå ifrån SIN-listan fram till dess att Reach-förordningen är effektiviserad.
- 13. Kräv att företag registrerar all import av särskilt farliga ämnen och informerar om alla varor som innehåller särskilt farliga ämnen, oavsett vilken mängd som importeras.
- 14. Gör det obligatoriskt för företag att svara på konsumenters informationsförfrågningar, i enlighet med Reach artikel 33, vare sig varorna innehåller särskilt farliga ämnen eller ej. Företags svarstid bör bli kortare.

TIPS #1

Använd Kemikalieappen

Kemikalieappen är verktyget som hjälper dig att använda din rätt att veta om prylar innehåller särskilt farliga ämnen. Med hjälp av appen skannar du produkters streckkoder och frågar företaget om kemikalieinnehållet. När många skannar och kontaktar företaget visar vi att vi bryr oss och att vi konsumenter vill ha giffria produkter. Tillsammans gör vi skillnad!

Läs mer på www.kemikalieappen.se

TIPS #2

E-handla med kemikaliekoll

E-handeln exploderar och i Sverige har konsumenterna vant sig vid att kunna handla från utlandet¹. När du privatimporterar produkter från företag eller plattformar utanför EU är du dock inte skyddad av EU:s kemikalielagstiftning. Det gör att konsumenterna utsätts för en ökad exponering av okontrollerade ämnen i varor som kan innebära en stor fara för din hälsa och miljön². Välj därför med omsorg från vilka e-handelsföretag och plattformar du handlar.

¹ <http://pages.postnord.com/rs/184-XFT-949/images/e-barometern-ars-rapport-2019.pdf>

² <https://www.kemi.se/global/tillsyns-pm/2018/tillsyn-12-18-tillsyn-av-e-handel.pdf>

HORMONSTÖRANDE ÄMNER HOTAR VÅR FRAMTID

Vissa ämnen stör vårt hormonsystem och kan leda till sjukdomar och andra negativa effekter. Exempelvis finns kopplingar mellan hormonstörande ämnen och försämrade förmåga att få barn, risk för att utveckla cancer och påverkan på ämnesomsättningen. Hormonstörande ämnen innebär därför stora risker för vår fortlevnad.

Vanliga källor för exponering av hormonstörande ämnen är vardagsprodukter som till exempel hudkrämer som innehåller propylparabener, ftalater i leksaker och textilier, bromerade flamskyddsmedel i möbler, biocider i rengöringsprodukter och bisfenol A i plastflaskor och burklock. Konsumenter kommer därför ständigt i kontakt med dessa skadliga ämnen. Foster och små barn som växer och utvecklas snabbt löper allra störst risk att drabbas av de hormonstörande ämnenas negativa effekter¹⁰. Eftersom dessa ämnen redan vid små mängder kan ha skadlig verkan som ger effekter långt efter tidpunkten för exponering är det extra viktigt att få bort dem från vår miljö.

Enligt Världshälsoorganisationen WHO och FN:s miljöprogram är hormonstörande ämnen ett globalt hot mot vår hälsa och miljön¹¹. EU har åtagit sig att minimera exponeringen av dessa farliga ämnen¹², men trots det så går det alldeles för långsamt. Det största hindret som måste åtgärdas snarast är att EU saknar bestämda kriterier för vad som är ett hormonstörande ämne.

LÖSNINGAR

- 15. Hormonstörande ämnen bör definieras i lagstiftning och regleras med antagandet att inga säkra gränsvärden finns.
- 16. Förbjud hormonstörande ämnen i alla konsumentprodukter. Prioritera ämnen i produkter för barn, ämnen som kommer i kontakt med livsmedel samt ämnen i kosmetika och hudvårdsprodukter.

¹⁰ <https://www.kemi.se/kemiska-amnen-och-material/hormonstorande-amnen>

¹¹ <https://www.who.int/ceh/publications/endocrine/en/>

¹² https://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6287_en.htm

LIVSMEDEL OCH FÖRPACKNINGAR

Vi får i oss kemikalier genom maten vi äter varje dag. Alla är inte farliga men det finns vissa som av hälsoskäl inte bör få finnas på tallriken, även om dagens lagstiftning tillåter det. Rester av bekämpningsmedel och konstgödsel som innehåller farliga ämnen sprids till miljön och är bidragande källor till varför vår mat innehåller oönskade ämnen. I tredje land (länder utanför EU/EES) används inte sällan preparat som är förbjudna inom EU. Dessutom utsätts människor och djur i produktionsleden för dessa ämnen som kan ha skadlig påverkan¹³. Det gäller i synnerhet neonicotinoider som bland annat kopplas till bidöden och andra ämnen som utgör ett hot mot de pollinerare vår livsmedelsförsörjning är beroende av. Andra typer av kemikalier som användas inom jordbruket är exempelvis stråförkortningsmedel, som misstänks kunna skada fåglar och däggdjur. Inom ekologisk odling tillåts inte kemiska bekämpningsmedel. Det gör att användningen av farliga ämnen minskar och den biologiska mångfalden ökar i jämförelse med den konventionella odlingen¹⁴.

Farliga ämnen som läcker ut från livsmedelsförpackningar och överförs till livsmedel är ytterligare en anledning till att det kan finnas oönskade ämnen i vår mat¹⁵. EU-lagstiftningen för livsmedelsförpackningar måste till fullo skydda konsumenters hälsa och intressen.

LÖSNINGAR

- 17. Stöd förebyggande växtskyddsarbete och minska användandet av kemiska bekämpningsmedel i jordbruk, växthus och grönområden.
- 18. Inför harmoniserade krav i EU:s kemikalielagstiftning för farliga ämnen i alla typer av material som kommer i kontakt med livsmedel.

¹³ <https://www.livsmedelsverket.se/livsmedel-och-innehall/oonskade-amnen/bekampningsmedel>

¹⁴ <https://www.slu.se/ew-nyheter/2017/4/konventionell-odling-minskar-mangfalden/>

¹⁵ <https://ehjournal.biomedcentral.com/track/pdf/10.1186/s12940-020-0572-5>

NANOPARTIKLAR

Nanoteknik används allt mer i tillverkningsindustrin och antalet nanopartiklar i produkter som vi konsumenter kommer i direkt kontakt med ökar¹. Detta trots att det finns stora kunskapsluckor om hur nanopartiklar påverkar miljö och människors hälsa. Nanoteknik används för att designa önskvärda egenskaper och funktioner hos material. Det kan till exempel handla om livsmedelsförpackningar som ändrar färg om innehållet blir gammalt, skärbrädor som har bakteriedödande ytor eller klädesplagg som är "luktfria". Utvecklingen går snabbt men regleringar saknas för hur nanomaterial får användas. Dessutom saknar nästan alla konsumentprodukter (förutom kosmetiska produkter) tvingande regler för märkning av om de innehåller nanopartiklar. Det gör att konsumenter inte kan göra informerade val.

LÖSNINGAR

- 19. Förbjud nanopartiklar i konsumentprodukter om de inte har en väsentlig konsumentnytta som inte kan åstadkommas på annat säkrare sätt.
- 20. Inför obligatorisk märkning av alla konsumentprodukter som innehåller nanopartiklar.

1 <http://nanodb.dk/en/analysis/consumer-products/#chartHashsection>

TIPS #3

Välj miljömärkta prylar

Tycker du att det är svårt att hitta giffria alternativ? De oberoende miljömärkningarna Svanen, EU-blomman och Bra Miljöval kan hjälpa dig att hitta bra produkter i butiken. Märkningarnas kriterier är framtagna av experter och är viktiga verktyg för att kunna påverka och styra både marknaden och lagstiftningen i rätt riktning.

Bra Miljöval

TIPS #4

Välj eko-mat

Vill du minska din sammanlagda exponering av oönskade ämnen? Välj eko. Genom att välja ekologiskt producerade livsmedel som bär märkningen KRAV eller EU-ekologiskt bidrar du även till en bättre miljö för djur, människor och natur.

SAMLADE LÖSNINGAR

VÅRA GRUNDPRINCIPER

1. Kemikalielagstiftning ska alltid baseras på vetenskap, men i de fall osäkerhet råder ska försiktighetsprincipen tillämpas. Samtliga tillåtna gränsvärden bör minskas till en tiondel av nuvärdet, såsom föreslås i SOU 2019:45.
2. Företagen och handeln måste ta ett större ansvar för att tillhandahålla tillräckliga bevis för ämnens säkerhet.
3. Undersökningar av ämnens potentiella effekter på människor ska företrädesvis göras med tester utan djurförsök. Konsumenter ska ges tydlig information i det fall djurtester använts vid framtagandet av produkten.
4. Reglerna för återvunnet material ska motsvara de regler som finns för innehåll av farliga ämnen i nyproducerat material.
5. Riskbedömningar ska göras för hela ämnesgrupper för att minska risken för att ett farligt ämne byts ut mot ett liknande sk felaktig substitution.
6. Riskbedömning av kemikalieblandningar ska göras med vedertagna metoder, och anslagen till forskning om cocktaileffekter och hur man bäst minskar dessa ska utökas.
7. Regelverken kring byggmaterial måste skärpas så att hälsoskadliga ämnen inte byggs in i våra bostäder.
8. Biocider i kläder, högfluorerade ämnen (PFAS), hormonstörande ämnen och cancerframkallande ämnen i konsumentprodukter måste förbjudas.
9. När ett ämne har identifierats eller misstänks vara farligt i en specifik produktgrupp bör försiktighetsprincipen användas och gälla samtliga produkter som är riktade till den målgruppen eller det användningsområdet.
10. Avsätt mer resurser och ge nödvändiga befogenheter för att möjliggöra en effektiv och förebyggande kemikaliekontroll. Samarbetet med Tullverket bör intensifieras liksom samarbetet mellan tillsynsmyndigheter inom och utanför EU.

REACH – DEN EUROPEISKA KEMIKALIELAGSTIFTNINGEN:

11. Effektivisera och modernisera Reach-förordningen genom gruppvis riskbedömning och reglering av farliga ämnen som även tar hänsyn till cocktaileffekter.
12. Företag bör utgå ifrån SIN-listan fram till dess att Reach-förordningen är effektiviserad.
13. Kräv att företag registrerar all import av särskilt farliga ämnen och informerar om alla varor som innehåller särskilt farliga ämnen, oavsett vilken mängd som importerats.
14. Gör det obligatoriskt för företag att svara på konsumenters informationsförfrågningar, i enlighet med Reach artikel 33, vare sig varorna innehåller särskilt farliga ämnen eller ej. Företags svarstid bör bli kortare.

HORMONSTÖRANDE ÄMNER

15. Hormonstörande ämnen bör definieras i lagstiftning och regleras med antagandet att inga säkra gränsvärden finns.
16. Förbjud hormonstörande ämnen i alla konsumentprodukter. Prioritera ämnen i produkter för barn, ämnen som kommer i kontakt med livsmedel samt ämnen i kosmetika och hudvårdsprodukter.

LIVSMEDELSPRODUKTION & FÖRPACKNINGAR

17. Stöd förebyggande växtskyddsarbete och minska användandet av kemiska bekämpningsmedel i jordbruk, växthus och grönområden.
18. Inför harmoniserade krav i EU:s kemikalielagstiftning för farliga ämnen i alla typer av material som kommer i kontakt med livsmedel.

NANOPARTIKLAR

19. Förbjud nanopartiklar i konsumentprodukter om de inte har en väsentlig konsumentnytta som inte kan åstadkommas på annat säkrare sätt.
20. Inför obligatorisk märkning av alla konsumentprodukter som innehåller nanopartiklar.

KEMIKALIEAPPEN

Sveriges Konsumenter och Kemikalieinspektionen deltar i EU-projektet LIFE AskREACH tillsammans med organisationer och myndigheter över hela Europa. Tillsammans arbetar vi för att skydda människors hälsa och miljö genom att påskynda utfasningen av särskilt farliga ämnen från den europeiska marknaden. Det gör vi genom att erbjuda den europeiska databasen AskREACH för varors innehåll av särskilt farliga ämnen. Databasen är kopplad till mobilappar för konsumenter i Europa, i Sverige heter den Kemikalieappen. Med hjälp av dessa kan företag och konsumenter enklare kommunicera. Projektet underlättar efterlevnaden av Reach artikel 33 genom att företag uppfyller informationsplikten och konsumenters rätt att veta tillgodoses.

Sveriges Konsumenter är en oberoende ideell organisation som arbetar för ökad konsumentmakt. Vi verkar för alla konsumenters självklara rätt till skydd, inflytande och möjlighet att göra medvetna och hållbara val. Vi arbetar brett med konsumentfrågor, men lägger också särskilt fokus vid frågor som rör livsmedel, banktjänster, tillgänglighet, integritet på nätet och hållbar konsumtion. Bakom vår organisation står 20 medlemsorganisationer.

Sveriges Konsumenter driver frågor både nationellt, inom EU och internationellt och representerar konsumentperspektivet i ett 30-tal forum. Däribland genom aktivt medlemskap i den europeiska konsumentorganisationen BEUC, i Consumers International och standardiseringsorganet ANEC.

Vi ger ut den oberoende och reklamfria tidningen Råd & Rön.

Postadress: Box 38001, 100 64 Stockholm
 Besöksadress: Hornsgatan 172
 Telefon 08-674 43 00
info@sverigeskonsumenter.se
www.sverigeskonsumenter.se